

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 19C/35/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0019203437
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Fakanová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2020:0019203437.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II v Bratislave, pred sudkyňou JUDr. Katarínou Fakanovou, vo veci sporových strán žalobcu v 1. G. T. G., B.. XX.XX.XXXX, X. W.. Y. B. XXX/XX, U., v 2. G. T. W. G., B.. XX.XX.XXXX, v 3. rade T. H. G., B.. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpení zákonnou zástupkyňou žalobkyňou v 1. rade, všetci právne zastúpení spoločnosťou Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie sv. Egídia 93, Poprad, proti žalovanému Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, Bratislava, IČO 36 062 235, právne zastúpeného spoločnosťou Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO 00 151 700, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 40.000,- € s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi v 1. rade sumu 6.000,- € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi v 2. rade sumu 3.000,- € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet zriadený matkou žalobkyne v 2. rade, žalobkyňou v 1. rade na meno dieťaťa.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 3.000,- € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet zriadený matkou žalobcu v 3. rade, žalobkyňou v 1. rade na meno dieťaťa.

IV. Žalobkyňa v 1. rade je povinná do 5 dní odo dňa doručenia rozsudku založiť osobitný účet na meno maloletej žalobkyne v 2. rade W. G.. Matka je povinná pri zriadení osobitného účtu vinkulovať finančné prostriedky tak, že na nakladanie s prostriedkami na tomto účte do plnoletosti dieťaťa je potrebný súhlas súdu. Názov peňažného ústavu a číslo účtu, na ktoré žalovaný poukáže priznanú nemajetkovú ujmu v sume 3.000,- €, je matka - žalobkyňa v 1. rade povinná oznámiť súdu a žalovanému v lehote 10 dní odo dňa doručenia rozsudku.

V. Žalobkyňa v 1. rade je povinná do 5 dní odo dňa doručenia rozsudku založiť osobitný účet na meno maloletého žalobcu v 3. rade H. G.. Matka je povinná pri zriadení osobitného účtu vinkulovať finančné prostriedky tak, že na nakladanie s prostriedkami na tomto účte do plnoletosti dieťaťa je potrebný súhlas súdu. Názov peňažného ústavu a číslo účtu, na ktoré žalovaný poukáže priznanú nemajetkovú ujmu v sume 3.000,- €, je matka - žalobkyňa v 1. rade povinná oznámiť súdu a žalovanému v lehote 10 dní odo dňa doručenia rozsudku.

VI. Súd zamieta žalobu v časti uplatnených úrokov z omeškania.

VII. Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok z priznanej nemajetkovej ujmy žalobcom v 1. až 3. rade spolu v sume 360,- €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VIII. Súd priznáva žalobcom v 1. až 3. rade náhradu trov konania a to trovy právneho zastúpenia vo výške 30%, tieto budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na Okresný súd Michalovce dňa 25.04.2019, kde bola vedená pod spisovou značkou 19C/31/2019, odstúpenou na tunajší súd dňa 04.09.2019 sa domáhali žalobcovia v 1. až 3. rade vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a to:

- žalobkyni v 1. rade sumu vo výške 20.000,- € s úrokom z omeškania 5% ročne od podania žaloby,
- žalobkyni v 2. rade sumu vo výške 10.000,- € s úrokom z omeškania 5% ročne od podania žaloby a
- žalobcovi v 3. rade sumu vo výške 10.000,- € s úrokom z omeškania 5% ročne od podania žaloby.
Súčasne žiadali zaviazat' žalovaného na náhradu trov konania. Žalobcovia ako prostriedok procesného útoku použili skutkové tvrdenia, ktorými preukázali, že dňa 25.04.2016 Y. W. bez vodičského oprávnenia nákladným motorovým vozidlom zn. Ford Tranzit, EVČ O spôsobil pri cúvaní dopravnú nehodu, pri ktorej zachytil zadnou časťou vozidla chodkyne a to žalobkyňu v 1. rade a maloletú T. G., B.. XX.XX.XXXX, ktorá utrpela devastačné poranenia mozgu a kosti lebky. Na následky týchto poranení maloletá T. G. na mieste zomrela. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov, č. k. 7T/89/2016-152 zo dňa 31.10.2016 bol Y. W. zo spáchania skutku uznaný vinným. Motorové vozidlo, ktorým vodič nehodu zavini, nebolo povinne zmluvne poistené, preto s poukazom na § 24 ods. 2, písm. b/ Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla žalobcovia označili za žalovaného Slovenskú kanceláriu poisťovateľov. Tiež uviedli, že náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch si uplatňujú podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko smrť maloletej T. G., ktorá mala celý život pred sebou zasiahla jej najbližších ťažko, lebo bola nečakaná a tragická. Tragické vyhasnutie života zanechalo v rodine žalobcov prázdne miesto, ktoré nie je možné ničím zaplniť. Jej smrť vážne zasiahla do súkromia všetkých žalobcov, hlboko zranila celú rodinu, ktorá sa s touto smutnou udalosťou už nikdy celkom nevyporiadala. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch si žalobcovia uplatnili s prihladnutím na európsku právnu úpravu poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a judikatúru Európskeho súdneho dvora (napr. Rozsudok vo veci C-277/12 Vitalijs Drozdovs proti Baltikum AAS) a právny názor Ústavného súdu SR vyslovený v uznesení III. ÚS 666/2015 zo dňa 11.10.2016. Žalobcovia pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy vychádzali z právnej úpravy úrazového poistenia, t. j. poistenia pri pracovných úrazoch, pri ktorých dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, vzniká podľa § 94 Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení pozostalým nárok na odškodnenie.

2. Žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. Bratislava vo svojom vyjadrení doručenom na Okresný súd Michalove dňa 29.05.2019 ako prostriedok procesnej obrany použil skutkové tvrdenia popierajúce tvrdenia žalobcu, k veci uviedol, že s podanou žalobou vyjadruje svoj nesúhlas, ako taký ho v celom rozsahu rozporuje a to tak čo do základu ako aj čo do výšky, z dôvodov:

- a) namietal svoju pasívnu legitímáciu pre toto konanie, nakoľko nie je nositeľom povinnosti, ktorej splnenia sa žalobcovia v 1. až 3. rade podanou žalobou v konaní domáhajú,
- b) nárok žalobcov v 1. až 3. rade považoval za premlčaný,
- c) namietal výšku uplatneného nároku ako nedôvodnú a nepreukázanú,
- d) namietal žalobcami uplatňovaný úrok z omeškania.

2.1. K námietke nedostatku pasívnej legitímácie žalovaný uviedol, že absentujú poistné krytia nárokov uplatnených žalobou. Povinné zmluvné poistenie kryje konkrétne nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie však iné prípadné nároky. Z ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení je zrejmé, že poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody, teda nie ten, komu bolo zasiahnuté do osobnostných práv a má prípadne nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Má za to, že žalovaná ako poisťovateľ nie je povinná z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla hradiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko tento nárok nie je krytý povinným zmluvným poistením. Poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009, 4Cdo/139/2011, 3Cdo/301/2012)z ktorých vyplynulo, že nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby možno uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma, nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných

práv usmrtením blízkej osoby možno uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ. Žalovaná zastáva názor, že slovenská právna úprava dôsledne rozlišuje medzi škodou podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka a nemajetkovou ujmom podľa § 11 a nasl. OZ, toto by mala rešpektovať aj súdna prax dovtedy, kým sa nezmení rozsah existujúceho zákonného poistenia, do ktorého by sa *expressis verbis* zahrnula aj náhrada nemajetkovej ujmy. Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 Občianskeho zákonníka je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil a jedná sa výlučne osobnú povinnosť toho, subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. Žalovaná do osobnostných práv žalobcov nezasiahla, preto nie je daná jej pasívna legitímácia pre toto konanie. Náhradu trov konania si žalovaná neuplatnila, nakoľko jej žiadne trovy konania nevznikli.

2.2. Žalovaná vznesla námietku premlčania uplatneného nároku a žiadala aj z tohto dôvodu žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Žalovaná mala za to, že v súdnej veci je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že k úmrtiu maloletej dcéry žalobkyne v 1. rade a sestry žalobcov v 2. a 3. rade došlo v deň dopravnej nehody t.j. 25.04.2016. Žalobcovia sa o tom, kto im za škodu zodpovedá dozvedeli rovnako v deň dopravnej nehody, pričom táto vedomosť postačuje pre uplatnenie práva, nakoľko podľa súdnej praxe, pokiaľ ide o vedomosť o zodpovednej osobe, vychádza sa z toho, že zákon v tomto smere nepredpokladá nespochybniteľnú istotu o určení osoby zodpovednej za vznik škody a má sa zato, že zodpovednosť možno stanoviť dokazovaním v súdnom konaní, ktoré je začaté až podaním žaloby na súde. Dňom dopravnej nehody a úmrtím maloletej dcéry a sestry žalobcov, t.j. 25.04.2016, mali žalobcovia vedomosť o všetkých skutočnostiach potrebných pre uplatnenie svojho práva na náhradu nemajetkovej ujmy. Odo dňa nasledujúceho, t.j. od 26.04.2016 im začala plynúť subjektívna premlčacia lehota a táto im uplynula dňa 26.04.2018. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná na súde dňa 24.04.2019, takto zrejmé, že v čase uplatnenia tohto nároku na súde lehota márne uplynula, a preto žalovaná vznesla námietku premlčania žalobou uplatnených nárokov a žiadala žalobu aj z tohto dôvodu zamietnuť.

2.3. Žalovaná okrem vznesenej námietky absencie pasívnej legitímácie a námietky premlčania uplatnených nárokov namietla aj výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú žalobcovia v 1. až 3. rade požadujú, túto považuje za neadekvátnu, neprimerane vysokú a neopodstatnenú. Občiansky zákonník upravujúci inštitút ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, neurčuje hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko špecifiká jednotlivých prípadov toto vylučujú. Žalobcovia, na ktorých je v konaní dôkazné bremeno musia preukázať, že v značnej miere bola znížená ich dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti a že požadovaná suma je adekvátna závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo a súd pri jej určení musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami, a to tak na strane poškodeného, ale aj zodpovedného subjektu, berúc do úvahy aj ekonomickú realitu v čase rozhodovania ako aj judikatúru v obdobných veciach. Žalovaná má za to, že pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka taxatívne stanovené dve kritériá, z ktorých musí súd pri svojom rozhodovaní vychádzať *ex offio*. Sú to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Skutočnosť, že súdu ukladá toto ustanovenie výslovne prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, vedie k záveru, že sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Zastáva názor, že pri výške nemajetkovej ujmy možno analogicky použiť ustanovenia Zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, kde v zmysle ustanovenia § 17, ods. 3 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovanej osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu Zákonom č. 215/2006 o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý s účinnosťou od 01.01.2018 bol nahradený Zákonom č. 274/2017 o obetiach trestných činov, kde v § 5, ods. 1 tohto zákona, ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy, ak právo na odškodnenie majú viacerí poškodení, rozdelí sa uvedená suma medzi nich rovnakým dielom. Rovnako v zmysle § 5, ods. 1 Zákona č. 274/2017 Z. z., ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiat násobku minimálnej mzdy, ak je obetí násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom. Vzhľadom na to, že v roku 2016, kedy došlo k úmrtiu príbuznej

žalobcov bola minimálna mzda v sume 405,- €, päťdesiatnásobok tejto sumy predstavuje sumu 20.000,- €, žalobcami požadovaná náhrada nemajetkovej sumy v celkovej sume 40.000,- € prevyšuje náhradu, ktorá v súhrne prináleží obetiam trestných činov, pričom v danom prípade šlo o nebanlivostný trestný čin, s následkom smrti, preto zastáva názor, že nie je dôvod zaväzovať v takomto prípade na úhradu mnohonásobne vyšších súm ako je to v prípade násilných trestných činov. Žalovaná poukázala vo svojom vyjadrení na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach (KS Banská Bystrica, sp. zn. 14Co/332/2007 v spojení s rozhodnutím NS SR sp. zn. 1Cdo/77/2009, KS Trnava, sp. zn. 11Co/90/2010 v spojení s rozhodnutím NS SR sp. zn. 4Cdo/139/2C2011, OS Bratislava IV, sp. zn. 6C/111/2011 v spojení s rozhodnutím NS SR sp. zn. 3Cdo/228/2012, KS Žilina sp. zn. 7Co/161/2016, KS Prešov sp. zn. 20Co/183/2014, KS Banská Bystrica sp. zn. 14Co/339/2011, NS SR sp. zn. 1MCdo/10/2013, NS SR sp. zn. 2Cdo/164/2011, KS Trenčín sp. zn. 17Co/243/2015, KS Košice 300/316/2017).

2.4. Žalovaná namietala žalobcami uplatnené príslušenstvo pohľadávky, úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo žalovanej sumy odo dňa podania žaloby na súd z dôvodu, že žalobou uplatnený nárok žalobcovia žiadnym spôsobom neodôvodnili, a preto sa ani žalovaná nemôže k takto uplatnenému nároku kvalifikovane vyjadriť, ako aj z dôvodu absencie zákonných predpokladov pre priznanie predmetného nároku, pričom poukázala na ustanovenie § 217 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia, a preto má za to, že nie je možné priznať úrok z nesplatennej istiny. Keďže sa jedná o povinnosť plniť, ktorá vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, ktoré je v tomto smere konštitutívne, nie je možné určiť súdnym rozhodnutím dobu omeškania a ohraničiť ju dňom vykonateľnosti súdneho rozhodnutia predtým, než uplynie doba na plnenie, ktorá má byť stanovená práve konštitutívnym súdnym rozhodnutím. Žalobca žiadal, aby súd v celom rozsahu žalobu z dôvodov uvedených vyššie zamietol.

3. Súd vykonal dokazovanie trestným rozkazom Okresného súdu Trebišov, č. k. 7T/89/2016-152, trestným spisom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 7T/89/2016, rodnými listami žalobcov v 2. a 3. rade, úmrtným listom maloletej T. G., výpisom z obchodného registra na žalovanú, lustráciami z registra obyvateľov na žalobcov, výsluchom žalobkyne v 1. rade, ostatným obsahom spisu, pričom zistil tento stav vo veci:

4. Z výpovede žalobkyne v 1. rade spísanej na dožiadanom Okresnom súde v Michalovciach, súd zistil, dopravná nehoda dňa 25.04.2016 sa stala tak, že doma nemá studňu, tak šla po vodu, v ľavej ruke mala vedro, v pravej ruke viedla maloletú. Deti sa hrali vzadu, keď dcéra videla, že ide po vodu chcela sa napiť a povedala jej, že ide d ňou. Tak ju zobrala za rúčku, v tom čase ju ešte kojila, preto bola na ňu fest. Auto do nich nacúvalo zozadu, udrelo ju, vedro jej vyrazilo z ruky, letelo až k susede na dvor. Spadla a dcéra jej vytrhlo z ruky, ona sa zachránila a zachytila sa rúry, ktorá je pri ceste. Auto ťahalo dcéru so sebou, ľudia jej pribehli na pomoc, ale ona chcela, aby pomohli malej. Nemohli ju spod auta vybrať, tak ju šofér ešte raz prešiel. Keď dcéru vytiahli, polovica hlavy jej odpadla dole. Ten čo dcéru prešiel ju zobral a dal ju na špinavý koberec. Nechcel ju pustiť dnu, aby ju ešte raz videla, to už prišla záchranka, zobrala ju bez dcéry. Ďalej už nevie nič, lebo ju odviezli do Trebišova. Dcéra jej furt chýba, berie tabletky, má na dcéru krásne spomienky. Spolu boli s deťmi veselí, bavili sa, chodili na prechádzky, maloletá T. jej pomáhala variť. Dcéra jej chýba, aj keď má iné deti, keď si na ňu spomenie, musí brať tabletky. K dcére mala dobrý vzťah, okrem nej má tri deti. Maloletá T. bola štvrtá, všetky deti má vo svojej osobnej starostlivosti, stará sa o ne. Deti navzájom tiež dobre vychádzajú, po tej udalosti stále plakali. Rozprávala im, že musia žiť ďalej, ona bola na liekoch. Po dopravnej nehode bola v nemocnici, potom chodila v Michalovciach do ambulancie, kde jej predpisujú lieky, aké to boli nevie, chodila s ňou jej mama. Aj teraz býva s mamou, vychádzajú dobre aj s jej mamou a otcom. Manžela nemá. Chcela by dcére dať spraviť pomník, nemá na to, je chudobná. O pohreb jej dcéry sa postaral jej brat, otec aj babka. Na pohrebe bola, zle to prežívala, bola na liekoch aby neodpadla.

5. Zo spisu Okresného súdu Trebišov, sp. zn. 7T/89/2016 súd zistil, že obvinený mladistvý Y. W. bol trestným rozkazom č. k. 7T/89/2016-152, zo dňa 31.10.2016 uznaný vinným, že dňa 25.04.2016 v čase okolo 09.35 hod viedol ako nevodič nákladné motorové vozidlo zn. Ford Tranzit, EVČ O kde pri jazde sa plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke a pri cúvaní po ulici kpt. B. v meste U. pred rodinným domom č. XXX/X zachytil zadnou časťou vozidla chodkyne, a to mal. T. G.. a T. G.ú, v dôsledku čoho chodkyňa mal. T. G.. utrpela devastačné poranenia mozgu a kosti lebky, na následky ktorých na mieste nehody podľahla a T. G. st. utrpela zranenia, a to otras mozgu, zlomeninu šiesteho rebra vľavo, pohmoždenie členka a povrchové poranenia vlasatej časti kože hlavy,

s práceneschopnosťou od 2. 5. 2016 do 18. 5.2016 a bol mu ložený trest. S nárokom na náhradu škody bola T. G. odkázaná na civilný proces.

6. Z rodného listu maloletého H. G. súd zistil, že otec dieťaťa nie je v rodnom liste zapísaný.

7. Z rodného listu maloletej W. G. súd zistil, že otec dieťaťa nie je v jej rodnom liste zapísaný.

8. Z úmrtného listu maloletej T. G. vystaveného matričným úradom U. dňa 26.04.2016 súd zistil, že maloletá zomrela dňa XX.XX.XXXX..

9. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia. Svojho mena a prejavov osobnej povahy.

10. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku i najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

11. Podľa § 2, písm. f/ a g/ Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody sa na účely tohto zákona rozumie poisteným ten, la koho sa vzťahuje poistenie zodpovednosti (písm. f) a poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona (písm. g).

12. Podľa § 2, ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu
a/ škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b/ škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c/ účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a/, b/ a d/, ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11, ods. 5, písm. a/ alebo písm. b/ alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d/ ušlého zisku.

13. Podľa § 15 ods. 1/ Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

14. Podľa § 24 ods. 2 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistne plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti (písm. b cit. ustanovenia).

15. Podľa § 100 Občianskeho zákonníka sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe tomto zákone ustanovenej. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka, ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

16. podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

17. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

18. Pokiaľ žalovaný namietal premlčanie uplatneného nároku súd sa s touto námietkou nestotožnil. Premlčanie je kvalifikované plynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká,

iba sa závažne oslabuje. Neuplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo v neprimeranej dobe nútené plniť si svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Súd sa stotožnil s názorom žalobcov, ktorí si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím na Článok 3, ods. 1 prvej smernice, článok 1, ods. 1 a 2 druhej smernice a článok 1, prvý odsek tretej smernice, ktoré sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Predmetom tohto konania nie je nárok na náhradu škody, ale nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobcovia si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch voči žalovanému uplatnili s poukazom na európsku právnu úpravu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a judikatúru Európskeho súdneho dvora - Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22//12, rozsudok vo veci C227/12, v ktorých sa uvádza, že „ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, musí byť krytá povinným zmluvným poistením“. Premlčanie nároku na náhradu uplatnenej nemajetkovej ujmy s prihliadnutím na článok 5, ods. 5 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd je potrebné posudzovať podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že nároky na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčujú v lehote vyplývajúcej z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, premlčacia lehota začala plynúť dňa 26.04.2016, teda dňom nasledujúcim po dni, v ktorom došlo k nehode s následkom úmrtia maloletej T. G. a uplynula 26.04.2019, k podaniu žaloby na súd došlo 25.04.2019, preto k premlčaniu uplatnených nárokov nedošlo.

19. Pokiaľ žalovaný spochybnil svoju pasívnu legitímáciu tvrdiac, že nemajetková ujma nie je krytá Zákonom č. 381/2001 Z. z., súd dospel k záveru, že v danom prípade je daná pasívna legitímácie žalobcu. Súd pri skúmaní namietanej pasívnej legitímácie prihliadol aj na judikatúru slovenských súdov, ktoré v obdobných veciach vyslovili svoj právny názor, napr. rozsudok Krajského súdu v Košiciach spisová značka 6Co/148/2018 zo dňa 04.12.2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave spisová značka 3Co/299/2016 zo dňa 31.05.2018 a rozsudok Krajského súdu v Prešove, spisová značka 2Co/123/2016 zo dňa 21.06.2017, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spisová značka 6M Cdo/1/2016, zo dňa 31.07.2017, ktorého právna veta znie: „Škodou pre účely Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v platnom znení, je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná“. Rozhodnutie je uverejnené v zbierke 8/2018 pod č. 61 (R 61/2018). S poukazom na vyššie uvedené súd na námietku pasívnej legitímácie v tomto spore neprihliadol.

20. Súd žalobcom nepriznal uplatnené úroky z omeškania od podania žaloby vo výške 5% ročne zo žalovanej istiny. Žalobcovia neodôvodnili, prečo práve týmto dňom sa mal žalovaný dostať do omeškania a súd s prihliadnutím na ustanovenie § 217 Civilného sporového poriadku a skutočnosť, že povinnosť žalovaného plniť vznikne až na základe súdneho rozhodnutia, preto žalovaný sa nemohol dostať do omeškania s plnením a v tejto časti súd žalobu zamietol.

21. Výšku uplatnenej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd určuje voľnou úvahou, pri jej rozhodovaní musí prihliadať na primeranosť zadosťučinenia za vzniknutú ujmu. Určujúcimi parametrami spravodlivého zadosťučinenia je jednak primeranosť, ktorá je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia k tomu, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie a proporcionalita, t. j. výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. V danom prípade žalobcovia vyčíslili výšku nemajetkovej ujmy s poukazom na úpravu úrazového poistenia, t. j. poistenia pri pracovných úrazoch, pri ktorých dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca podľa § 94 Zákona o sociálnom poistení pri nárokoch pozostalých na odškodnenie. Súd s poukazom

na zistenie, že v danom prípade maloletá T. G. neúradne utrpela pracovný úraz a pre priznanie jednorazového odškodnenia v zmysle § 94, ods. 1 zákona o sociálnom poistení žalobcovia v 1. a 2. a 3. rade nie sú osobami odkázanými výživou na maloletú poručiťku, aj keď s ňou žili v spoločnej domácnosti, súd preto ustálil výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v 1. rade ako matke maloletej sume 6.000,- € a žalobcom v 2. rade a 3. rade - súrodencom poručiťky vo výške 3.000,- €, čo je podľa názoru súdu primeraná náhrada za narušenie rodinných vzťahov.

22. O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu súd rozhodol podľa § 8, ods. 4 Zákona č. 71/1991 Zb. Žalobcovia vzhľadom na predmet konania náhrada nemajetkovej ujmy spôsobenej trestným činom boli podľa § 4, ods. 2, písm. j/ Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch oslobodení od súdnych poplatkov. Súd zaviazal žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku z celkovo priznanej sumy 12.000,- € (6.000,- € + 3.000,- € + 3.000,- €) podľa položky 7b/b vo výške 3%, t. j. v sume 360,- €.

23. Podľa § 28 Občianskeho zákonníka, ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

24. Súd v danom prípade uložil matke maloletých žalobcov, ako ich zákonnej zástupkyňi zriadiť na meno detí samostatne účty v peňažnom ústave, na ktorý žalovaný po právoplatnosti rozsudku poukáže priznanú nemajetkovú ujmu. Majetok maloletých žalobcov do ich plnoletosti bude spravovať ich matka ako ich zákonná zástupkyňa, pričom na nakladanie s týmito finančnými prostriedkami je potrebné schválenie súdu.

25. Podľa § 262 ods. 1 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

28. V súlade s § 255 ods. 1 CSP súd priznal žalobcom v 1. až 3. rade, ktorí mali vo veci čiastočný úspech náhradu trov konania a to trov právneho zastúpenia proti neúspešnému žalovanému. Žalobcovia boli v konaní úspešní len vo výške 30% oproti požadovanej výške nemajetkovej ujmy v žalobe. O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie môže podať intervenient, ak tvorí so stranou podľa § 359 Civilného sporového poriadku nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 CSP. V ostatných prípadoch môže intervenient podať odvolanie so súhlasom strany podľa § 359 CSP. Lehota na podanie odvolania plynie od doručenia rozhodnutia intervenientovi. Prokurátor môže podať odvolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy, písomne, v dvoch vyhotoveniach. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania podľa § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis, ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva a spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Podľa § 373 ods. 4 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie, možno uplatniť za splnenia podmienok podľa § 366 najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu.

Podľa § 263 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, ak bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta. Ak bola v konaní úspešná strana zastúpená viacerými advokátmi, súd určí za prijímateľa náhrady trov konania jedného z nich.

Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového o výške náhrady trov konania súd prvej inštancie rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podľa § 376 ods. 1 Civilného sporového poriadku podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (personálna exekúcia). Exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3) (ďalej len „oprávnený“). Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 1, 2 Exekučného poriadku). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).